

Szerkesztővel értekezni lehet minden nap 11 és 12 óra között. — A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischer Fülöp könyvkereskedése. Ide küldendők az előzetési díjak, nyitványok és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számítatnak.

MURAKÖZ

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt
Fél évre 2 frt
Negyed évre 1 frt
Egyes szám 10 kr.

Hirdetéseik még elfogadtak:

Budapest: Goldberger A. V. és Eckstein B. hird. irod. Bőben: Schalek H., Dukas M., Oppelk A., Daube G. L. és társánál és Herndl. Brünben: Stern M.

Nyitvány petitsora 10 kr.

MAGYAR és HORVÁT NYELVEN MEGJELENŐ TÁRSADALMI, ISMERETTERJESZTŐ és SZÉPIRODALMI HETILAP.
Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

A »Muraközi tisztai önszegélyező szövetkezet«, a »Csáktornyai takarékpénztár«, a »Muraközi takarékpénztár« sat. hivatalos közlönye.

A millennium és Zalavármegye.

Az ezredéves kiállítás ügyében Zala vármegye gazdasági egylete m. hó 17-én Keszthelyen gyűlést tartott.

Főispán ö mellósága elnöki székét elfoglalván, üdvözlöi a megjelenteket kiknek ezen országos fontosságú ügy iránti érdeklődése már ily örvendetes számban történt megjelenésében is nyilvánul. Behatóan ismerteti az országos ezredéves kiállítás kulturális, nemzetgazdasági, ipari és még számtalan más országunk és annak minden egyes honpolgára érdekeit egyaránt érintő nagy fontosságát; kifejezést ad azon meggyőződésnek, hogy Zalavármegye törvényhatósága, gazdasági egyesülete, a megye minden birtokosa és polgára egyaránt teljes odaadással fognak közreműködni a nagy mű lényes sikerének biztosítása érdekében.

Felmentli, hogy mint az országos rendező bizottság tagjának, alkalma nyílt meggyőződni arról, hogy a magas kormány minden lehető elkövet s nagy anyagi áldozatot is hoz a nagy mű oly szabású létesítése körül, mely méltó legyen nemzetünkhez.

Ezután felolvastatik a megyei helyi bizottság névsora.

Elnök ur felhívja a tagok figyelmét arra, hogy ezen bizottság lesz hivatva már most az egész működést teljesíteni, mely minden esetre kellő gondot, megtontolást tapintatosságot és teljes ügybuzgóságot igényel.

nyel. de meg van győződve arról, hogy az ügy iránti belső érdeklődés minden esetleges nehézséget leküzdve, diadalmasan fog a kitűzött célhoz érni.

Felolvastatik azután az 1896-ki ezredéves országos kiállítás részletes csoport beosztási programjából a VI. csoport mely a »mezőgazdaság, gyümölcsészet, kertészet, szőlőszet, borászat, méhészet, állattenyésztés, állati termékek és állategészségügyet, továbbá a VII-ik csoport, mely az »erdészetet és vadászatot« foglalja magában ezekhez képest a helyi bizottság tagjai.

A Helyi Bizottság tagjai szakosztályokba osztottak; még pedig I. a mezőgazdasági csoportba: Koller István felső-rajki földbirtokos elnöke alatt 26 tag, közöttük vidékünkön Tamás Ádám letenyei földbirtokos II. a gyümölcsészeti és kertészeti csoportba: Vessey László földbirtokos Várhely elnöke alatt 14 tag, közöttük vidékünkön Ziegler Kálmán kir. közjegyző Csáktornya, III. Szőlőszet borászati csoportba: Skublics Gyula dörög-i földbirtokos elnöke alatt 19 tag. IV. Állattenyésztési csoport, állati termények, lókiállítás, állategészségügyi csoportba: dr. Haudek Ágost jószágkormányzó Zala-Apáti elnöke alatt 32 tag; közöttük vidékünkön Szabó Imre földbirtokos Pusztákovecz Vrana Frigyes földbirtokos Bánayavár, Wlasits Nándor uradalmi tisztartó Bellatinicz, Hajós Mihály ügyvéd Alsó Lendva, Szmodics Viktor földbirtokos Alsó Lendva, Tóth István tisztartó Csáktornya, Wlasits György ispán Turcsisce. V. Kiserletügyi csoportba: dr. Csanádi

Gusztáv gazd. tanintézeti igazgató elnökelete alatt 8 tag, vidékünkön Margitai József tanítóképezdei igazgató Csáktornya. VI. Erdészeti szakosztály és vadászati csoportba: Csertán Károly alispán elnökelete alatt 12 tag, közöttük vidékünkön Balázs Béla és Kárpáti Lajos uradalmi főerdészek Alsó Lendva.

Az ekként megalakult bizottság a következő határozatokat hozza:

Az által kiállítás keretébe tartozó, de külön létesítendő lókiállításra vonatkozólag kimondja a bizottság, hogy feladatául tekintendi, miszerint a megye minden vidékbeli és minden fajú lóállományából és nem csak egyes vidék lovaiból rendezi kiállítását.

Kimondja továbbá, hogy Zalamegye területén bőven található lószegből is fog kiállítani és az első vagyis mezőgazdasági csoport keretébe osztja be.

Svastics Benő főispán elnök felelmi, miszerint tervben van egy oly falu felépítése az ezredéves kiállítás alkalmából, melyben az ország összes megyéiből egy-egy ház lenne felépítendő; egy ily ház felépítési és berendezési költségei 2500 frtban vannak hozzávetőleg megállapítva, felkéri a bizottság plenumát, hogy ezen indítványt, melyet már 30 megyéje az országnak elfogadott, a legközelebb tartandó törvényhatósági bizottsági gyűlésen támogatni sziveskedjék. A bizottság egyhangúlag megígéri hozzájárulását az indítványhoz.

A „Muraköz“ tárczája

A libapásztor.

— Rajz a pusztáról. —

Meleg, rügyet fakasztó tavaszi napsugár ömlik végig a pusztán s meglebben a távolban, az elmosódó kunhal m. tövében, a tűnő délibáb.

Valami langyos, illatos szellő leng keresztl a sík rónaságon s a virágos akácok halvány zöld leveleit, ott a szikes ér szélén, lágy zsongással verődnek össze a csendes légáramlatban.

Megcsillan a harmatos buzavetés s szemképráztató hullámai benyulnak messzire, egészen a fehér tanyáig.

A dülözt kigyós vonalán, apró, csipegő jószágok nyomában: lépked egy fiatal leány, a libapásztor.

Haja két tömött, nehéz fonatban omlik a színes pruzslikra, mely rózsás árnyalatát vissza veti a napfénytől arcra, mintha még ezzel is nevelni akarná a fekete szemek villogó fényét. Piczike, meztelen lábaival gyöngéden kerügeti ki a dülözt szerény vad virágait, nehogy rátaposson s ijedten veri el magától a zúzó méhet, mely ajkairól akar szedni mézet.

Hosszasan elmerengve tekint végig a szikes s kellemes pir önti el vonásait, mikor a delelő kunhal, az ezüstlevelű nyárfák alatt, megpillantja Pistát, a Bogáti János uram bojtárját, ki selymes birkákat legeltet a kőkénybokrok között.

És azután egyre inkább fogy kettőjük között a távolság.

A libapásztor valami régi divatu, unott nótába kezd, melynek hangjait a szél felkapja s elviszi a kutig, a hol megszólal rá a vízhang és bubánatos szavú kis tülkölő köszönti rá Julesára a reggelt.

Fenn, a napsugaras messzeségben, énekes pacsirta csattogtatja össze szárnyait s versenyt repül a színes lepkevel, mely bokorról-bokorra száll.

— Adj Isten hugom! — szól Pista a mofolygós libapásztorhoz, mikor közel ér hozzá s erős izmos karjaival körül öleli a lány derekát, a mely hajlik jobbra-balra, mint az ingoványok nádja

— Adj, Isten! — feleli Julesa s szuró, égető tekintetével oda tapad a barna férfi arcba, a mely szerelmesen vágyakozva tekint reá.

— Valami rosszat, félelmet álmodtam az éjjel, hugom. Zimankós, hideg fergetet tombolt a pusztán, szakadt a zápor, a szikkadt érben meggyülemlett a víz s elragadott téged magával az ár.

Csicsergő bohókás nevetés hangzott el a leány ajkáról.

— S aztán?... Hát nem tudja kigyelmed, hogy az álom erős időt jelent? Mi rossz volna abban?

A legény homlokán egy borus, homályos árny vonaglott által s megfogta a libapásztor kezét.

— Féltelek Julesám!...

— Engem?

— Lásd, azt hiszem, hogy a hevesen tűző napsugár meglopja samedid fényét, a süttető szél elhervasztja arczod rózsáit, hogy megcsaloz, ellefellejts egykor...

— Pista! — szólott a leány s a pruzslik alatt hevesen kezdett dobogni a szíve.

— Irigység, káröröm jár a mi nyomunkban, rózsám. Sok az ellenségünk, azután meg...

— Nos, mit akar kigyelmed?

— Hát látod, te is lány vagy, olyan mint a többi!...

Ezekre a keserű szavakra már kitört a leány kebléből a tudókló zokogás s oda borulva a legény ziháló, széles mellére, onnan tördelte fel a síró szavakat:

— Hogy milyen rossz ember kigyelmed? Van lelke hozzá megvádolni engem, pedig ha tudná, mennyire szeretem!...

Kicsike tülemlile édes dalától csendült meg a szomszédos bokor, mintha a csók csattanását akarta volna hallatnának tenni.

A város házból.

(Csáktornya május 16.)

Városunk képviselőtestületének mai közgyűlésén két igen fontos tárgy került napirendre. Első sorban a lovasági kaszárnya építésének ügye foglalkoztatta a képviselőket s az e tárgyban hozott határozat szerint már csak rövid idő választ el bennünket a kérdésnek végleges megoldásától. De a mai higgadt, tárgyilagos tanácskozás egyuttal arról is meggyőzött bennünket, hogy ezen kiválóan fontos, városunk közönségét oly nagy mértékben érdekli ügynek elintézése elé is a legnagyobbabban tekinthetünk: városatyáink gondos körültekintése, a város érdekei iránti őszinte jóakarattal párosult bölcs intézkedései minden esetre csakis közös érdekeinket fogják előmozdítani.

Több pályamű érkezett be a kitűzött határidőre, ezek közül azonban csak Soukup Adolf kassai mérnöknek ügyesen készített tervezete érdekelhet bennünket, a mennyiben ezt fogadta el a képviselőtestület részletes kidolgozásra.

A modern, pavillon-rendszerű építési tervezet részletes kidolgozása és a költségvetés elkészítése kétszer forintba kerül. S ezen, aránylag csekély összegnek két-háromszorosát kitevő más ajánlatokkal szemben Soukup mérnöknek az az előnye is meg van, hogy készítője, mint építési tervező a legutóbbi időben is több hasonló munkát dícséretes eredménnyel végzett, hozzánk is hat-hét, általa készített olyan tervet küldött, melyek után tényleg nagyobb kaszárnyák lettek felépítve. Így már egyenlősége is nagyobb garanciát nyújt az iránt, hogy első sorban a saját érdekünk az, ha a fontos munka keresztülvitelével őt bizzuk meg.

Ezen munkát alapján a tervezett kaszárnya költségeinek a katonai kincstár által szerződésileg biztosítható jövedelemmel leendő összehasonlítása után lesz végleg elhatározva: lesz-e hát kaszárnyánk, vagy nem. Ha azon kellek a biztosítható jövedelem a város által betervezendő tőke iránt biztos fedezetet nyújt s ez által városunk fejlődése, előrehaladása csakugyan várható, úgy felépítjük a kaszárnyát. De ha az összehasonlításból az tűnnék ki, hogy a szerződés megkötése a városra nézve hátrányos volna, mi sem természetesebb, mint hogy az egész ügy a napirendről egyszerűen lekerül. Várjuk tehát a minden esetre legjobbat.

Második, szintén igen fontos tárgya volt a közgyűlésnek a főtér s az ebből kiágazó állami utak közevényének kérdése. Az állam most építeti a város legelénkebb vonalain áthúzódó állami utakat. Mintan a goluboveczai zuzot követő való burkolás csak négy méter szélességben terjed, indívány merült fel az iránt, hogy egyidejűleg a kérdéses vonalokon a város költségén egészítsék ki a burkolást. Szakonyi mérnök ur részletes tervezete szerint 5095 négyzet-méter tesz ki a kiegészítendő felület. A képviselőtestület olyan értelemben hozta meg határozatát,

A nap is magasabbra hágott a ragyogó boltozaton, sugarai bevesen tüztek le a széles rónára, mikor Pista bojtár város szűrét leterítette a gyp puha bársonyára s ráültette a zokogó lányt.

Fejök fölő sötét, hűvös árnyat borított a nyárfa lombja s vállomásaikat nem hallotta más, csak a pusztai kutgém tetején álló gölya mely hosszú csőrével fészket rendezgeté.

Lassan azután eltűnt a délibáb.

Hűvös, enyhet nyújtó szél kerekedett nyugatról s az akácok mögött lenyugvó nap utolsó, vérvörös sugarait hinté szét az alkonyba boruló síkon.

Külön csoportokba verődve haladtak a tanácsok felé a jószágok, csak a keresztút végénél állottak meg egy-egy pillanatra, hogy a szerelmes bojtár s még szerelmesebb libapásztor elbucuzhassanak egymástól — holnapig.

— Azután ősszel rózsám!

— Szűrét után! — feleli a leány s csillagok fényénél csattan el az utolsó, bucsu csók.

Mikor aztán elmúlik a nyár s beköszönt a virágokat hervasztó ősz, Pista bojtár is neki fog a gölya mesterségéhez s fészekrakáshoz kezd...

Írta: Bibó Lajos.

hogy a felhasználandó anyag költségét, mely pontos számítás szerint 1874 frtra megy, a város érdekében megszállja, hogy ha az állam kiépítésnél alkalmazott munkaejét és a nagy henger, ez iránt kérény által megkeresztetvén, hajlandó lenne átengedni. A tervezet szerint a kiépítés vonalába esnek — négy méteren túl kocsis- és gyalogjárókat számítva — a nagy vendéglőt a piac térig, innen, az egész piac területet is beleveve ki az Ujvári-úton fekvő Zozoliné-féle ház és ugyancsak a piactérről a Deak-utca, egészen a hidig terjedő részletek. Ha a terv sikerül s a kísérletképen készitendő köburbolat tökéletesnek bizonyul, akkor fokozatosan, évről-évre az egész város területén hasonló utakat fognak készíteni.

Az iskolaszék javaslata alapján elhatározta a képviselőtestület, hogy az elemi iskolánál egy helyettes tanítói állást szervez; az alkalmazandó tanító véglegesítésé nélkül, minden, a város iránt felmerülhető más kötelezettség mellőzésével óránként 50 kr., de legfeljebb évi 200 frtra terjedhető díjazásban részesül, ha a rendszeres tanterv bejárásánál tényleg helyettesít. Ezen állást Czompó Andor helybeli kántorral tölti be. Elhatározatot továbbá az Ujvári-útczában fekvő Weisz féle háznak 2000 frton leendő megvásárlása; végül a toronyóra javítása iránt benyújtott s 153 frtra menő költségvetést fogadták el.

Meghívás!

Minden népek szellemi, anyagi erőségének létalapja műveltségében gyökerezik. Az igazi műveltség meghozza az eszközök tisztaságát, csakis ez szül közös törekvéseket, egyesíti a legtávolabbi világ-részeket, hozza össze egy haza polgárait. A tudomány nagy vívmányai megédesítik az egyes életet, boldogítják az összes. A kultúrának csak áldásai vannak, mindnyájunkat táplálnak gyümölcseivel.

Az élet szétszórja a testvéreket, élő hírok se hallik. Szétvált utakon küzdenek a létért, összeolvassa őket az édes szülői kebel. Műveltség gyengédebbé, szorosabbá fűzi kötelekeinket édes anyánkhoz.

Földi életünket megédesít ezen magas eszményi célok szolgálataiban áll az E. M. K. E. Tíz éves fennállása, megőrsődése hathatós tényező hazánk kulturájának előbbvitelére. A hatalmas társadalom, sziveink önkéntes megnyilatkozása, ezen legelső kultúregylettünk keletkezése, fenlétének alapja, e közös érzület teremtheti csak meg egyetlen anyánk, magyar hazánk iránti gyermeki vonzalmunkat.

A nagy multban is a felvilágosodás zászlaját elől lobogtató Torda város, és segítő társa az E. M. K. E. torda aranyosvármegyei választmánya az ősz multhoz hív, mikor Hazánk legnagyobb kultúregyletét felal közé hirta. Egyuttal áldozni kíván ez alkalommal az eszményiség nagy apostolának, a magyar regényirodalom megalapítójának, halhatatlan szülőltjének br. Jósika Miklósnak. E kettős ünnepélyre az 1894. június 3-án tartandó nagy közgyűlésre és Jósika-emléktábla leleplezésére a „Muraköz” t. olvasóit ezennel tisztelettel meghívjuk. A részletes programot az érdeklődők a „Muraköz” kiadóhivatalában megtekinthetik.

Tordán, 1894. május 6-án.

A 100-as bizottság nevében:

Velits Ödön, Sándor Kálmán
elnök társ-elnök.
Gróf Bethlen Géza,
tiszteleti elnök.

Különfélék.

— Gróf Esztetics János ur e hó 11-én külföldi utjáról hosszabb tartózkodásra Csáktornyára érkezett és zala-ujvári kastélyában szállott meg.

— Gáspáris emlék-ozlopára Perlakon Sipo Károly gyógyszerés ur gyűjtőívön összesen 60 frt 80 kr gyűlt össze, mely összeg az Alsó Muraközi Takarékpénztárban van elhelyezve. Ujabbán adakoztak: Mihácz János Perlak 40 kr, Prelec István Perlak 1 frtot, Hajdinyák Elek Perlak 1 frtot, Németh N. vasúti őr Murakirály 2 frtot. A gyűjtést Malek István perlaki bíró ur egy külön íven folytatja. Gáspáris Borbálya, férjezett Kutnyák Mihályné a boldogult Gáspáris Márk édes testvére hajlandó az emlék felállításához szükséges téglát adni s egy alapítványt ki-ván tenni testvére emlékére évenként szolgáltató misére.

— A megyei általános tanítói közgyűlésre, mely Csáktornyán a nagy szűnidőben tartatik meg, Hajgató Sándornak a nagy-kanizsai járásköri gyűlésen tett indítványa folytán a központi választmány a varazdi tanító-testületet is meghívja vendégül.

A csáktornyai négyzet által június 2-án rendezendő tavaszi multság sikere érdekében mindent elkövet a rendező bizottság. Ugy haljuk, hogy a rendezőség a multság tánczhelyiségébe, az áll tanítóképző tornacsarnokába s kertjébe villamos ivlámpákat szándékozik bevezetni. Nagyon helyes a rendező-bizottságnak az az intézkedése is, hogy az ételmezőknek megszabott áruk lesz. Egyik sátorban hideg ételek lesznek adagonként 20–25 krajával, a másikban meleg 30–35 krajárával s a t. Va raszról is több vendég ígérkezett.

— A közönség figyelmébe! Csáktornyán a kir. postahivatalnál f. hó 11-től kezdve reggeli 8 órától megszakítás nélkül esti 9 óráig adhatók fel minden néven nevezendő levélpostai, egyszerű ajánlott és express levelek, nyomtatványok, árumenták stb.

— Halálhír. Tóth Kálmán hodosáni áll. isk. igazgató-tanítónak három éves Erzsike leánya e hó 12-én meghalt. Enyhítése a szülők földalmát számosak őszinte részvéte.

Felülvétel. Egy budapesti napi lap városunk közönségét alaposan felültette. E hó 15-én d. u. 2 órakor érkezett a hirlap elárúsító könyvkereskedésbe a következő sürgöny: Budapest. Lapunk óriási szenzátió keltő politikai leleplezést közöl: M. C. A hirlapelárúsító kirakalába tette a sürgönyt s meg volt az eredmény: városunk lakói nyugalmának felzavarása. Tömegek verődtek össze a könyvkereskedés előtt, mindenki a hirhedt sürgönyt akarta olvasni; a kávéházakban egyfelé utáig fennmaradt a közönség, mely egyébről sem beszél, mint a másnapi leleplezésről. A találgatásnak se hossza, se vége. Ministerek, főrendiház, hercegprímás, család, sikkasztás s tudja Isten, kinek a nevéhez és mi mindenhez nem fűztek kombinációkat. — Megvirradt végre a várta nap s a budapesti vonat is megérkezett a M.-gal. Csakhamar elkapkodták az összes példányokat, de azonnal családva félre is dobták. Lett pedig az óriási szenzátió keltő politikai leleplezésből óriási felültetés. Morál: ne ligy a szenvedélynek!

— Megyei hírek. A megyei területek rendezendő fás- és zöld szőlőjártái

tanfolyam szorgalmas hallgatóinak jutalmazására 10 drb. 10 frankos aranyat utalványozott a gazd. egyesület — A kesztelyi zsinagógába ismeretlen tettesek betörték a perselyekből 8 frtot elvittek. — Nagy-Kanizsa város 500 ftot szavazott meg az ottani ev. ref. misszió egyház részére. — Knausz Boldizsár, a délzalai takarékpénztár főkönyvelője 49 éves korában Gyulafehérváron, Wenneinger Mátyásné 23 éves korában Zalaapátiban, Beszterczey Balázs, légvári segédjegyző Nagy-Kanizsán s Szegő Gyuláné, szül. Hirschler Fanni 42 évében N-Kanizsán elhunyt. — Légradon az idei májusi vésárt 21 én fogják megtartani. — Komárom város közelében egy öreg asszonyt elgázolt a gyorsvonat. — Ungár J., nagykanizsai szatócs a felrobbant petroleum lámpától életveszélyes égési sebeket szenvedett

— **Életemelő ünnepély** folyt le a budapesti első leánykiházasító egyesület új palotájában a folyó hó első napjaiban. A zárkővet tették le azon épülethez, melyet az egyesület a Teréz-köruton, három utcára néző homlokzattal emeltetett. Az egyesület előkelő állását és kipróbált közhasznú voltát eléggé bizonyítja az a körülmény, hogy az ünnepélyen a székes főváros vezérferfiái: Gerlóczy Károly és Márkus József polgármesterek, a Lipót- és Erzsébet-város országgyűlési képviselői: Mezei Mór és dr. Morzsányi Károly számos más kitűnőséggel együtt megjelentek. Az ünnepélyt dr. Reich József igazgató nyitotta meg, kinek bevezető szavai után küldöttség hozta a terembe Schwaz Armin elnököt s dr. Wittmann Mór tartott az egyesület 31 évi, folyton erősödő működéséről feltelesen érdekes beszédet. Az emberszeretet nemes érzelme a legerősebb védbástya a század végének fenyegető rémei a socializmus és anarchizmus ellen. Az első budapesti leánykiházasító egyesület nemes cél szolgálatában, a boldogság terjesztésében futotta meg eddigi pályáját s gazdagult a kezeskedni fog egy még szebb jövőért. Az ünnepi beszéd után beillesztették a Róna József szobrász által készített művészi zárkővet az épületbe és ekkor általános nagy érdeklődés közt a székes főváros polgármestere, Gerlóczy Károly kir. tanácsos emelt szót. A polgármester köszönetet mondott az egyesületnek a főváros nevében ezen kiváló közhasznú intézet létesítéséért, a melynek párját nem leljük a hazában. A közszolgálatban eltöltött hosszúság és sokoldalú tevékenységének emlékei közt örömmel őriz egy kis emléket, azt t. i., hogy ő volt, a ki 30 évvel ezelőtt, mint Pest város hatóságának egyik jegyzője, az első budapesti leánykiházasító egyesület alapszabálytervezetét felülvizsgálta és a város hatóságának jóváhagyás végett előterjesztette. Örömmel emlékszik erre, mert az akkor elvetett mag kikelt, az ő szemei előtt nőtt a fa nagygyá, s árasztotta jótékony gyümölcsét ezekre és ezekre. Az egyesület saját ereje, saját munkássága által évtizedekről évtizedekre nagyobb sikereket ért s ma jól esik szólnok konstatálni, hogy meglepéssel tekinthetnek vissza az egyesület vezetői a megfutott pályára s ama nagy közgazdasági misszióra, a melyet az egyesület betöltött s betölteni a jövőben is hivatva van. A polgármester szavai általános lelkesedést keltek. Reich József köszönetet mondván úgy Gerlóczy polgármester urnak, mint a többi jelen volt előkelőségnek a szives megjelenésért, a minden tekintetben sikerült ünnepély véget ért. Az egyesület, mely első volt a magyar

hazában, mely a kölcsönösség elvén alapult, igen szilárd helyzetnek örvend s méltón az elnökség és igazgatóság köszönetet érdemel működéséért, az egyesületet a nagy közönség figyelmét is a legnagyobb mértékben megérdemli.

— **Papír fűzes nádból.** Amerikában kísérletek tettek a papírnak fűzesnádból való előállítására. E kísérletezések a kívánt eredményre is vezettek és most New-Yerseyben egy társaság van alakulóban, mely ezen elegendő nyersanyaggal rendelkező új iparágat nagyobb erővel szándékozik üzni.

— **Óriási léggömböt** készített el legutóbb Spencer és fia halloway-i (Angolország) cég, a mely teljesen megtöltött állapotában — körülbelül 17 méter átmérőnek megfelelően — nem kevesebb, mint 2700 köbméter gázt foglal magába. Világítógázzal megtöltve a gömb 2200 kgr. horderővel bír, úgy, hogy sz — 1100 kgr.-nyi önsúlyát levonva — még 1100 kgr. terhet képes szállítani. Hir szerint a léggömb meteorológiai megfigyeléseknek és vizsgálatoknak van szánva és szándékoznak vele hat napig tartó, megszakítás nélküli utazást a magas lég régiókban megtenni. Hogy e mellett a gázvesztéség lehetőleg megakadályoztassék, a lepel két vég selyemzövetből készült, a melyek kenceivel vannak egymással összekötve; az egész hasonlóképpen selyemből készült hálózatra 6½ kilométer zsinor volt szükséges. A léghajó ára körülbelül 50,000 márká; egyszeri megtöltése pedig 400 márkába kerül. A tudományos vizsgálati utazás befejezése után a léggömb Londonba szállítatik és itt mint Captiv-léghajó fog használatba kerülni.

— **Reszelő alumínium aczélból.** Ha az aczélhoz kis mennyiségű alumíniumot adunk, ez rendkívül alkalmassá teszi azt reszelők előállítására; kezdetben puhább lesz, a mi a fogak bevágását lényegesen megkönnyíti; az erre eszközözendő keményítés által rendkívüli keménység érleli el. Az így előállított reszelők igen szolidak és tartósak.

— **Sebkimélő** (Lucas Edéné Casselben.) A sebkimélő egy hurkolatból áll, mely a megsebzett testrészeknek megfelelőleg van alakítva és aféle rugós csatszerű betéttel lesz nyomva, hogy így a sebet megóvja a rothadási csirák stb. belépésétől és egyszermind megakadályozza, hogy az illető testrész nyomás vagy lökés által utólagosan megsértesse.

CSARNOK.

Uj találmány.

(Közl.: Berzli Sándor szabaddalmi és műszaki irodája. Budapest VII. Erzsébetkörút 38.)

Miként jutott Dove először a „golyóálló” pánczélfűzetnek eszméjére, azt tréfás módon beszélt el nem rég egy szerkesztőnek. Ez azt kérdezte ugyanis tőle: „Hogy jött Dove ur tulajdonképpen arra a gondolatra, hogy egy golyóálló pánczél készítsen?” — „Hát tudja, dolgozom én azon már tíz éves korom óta.” — „Lehetetlen!” — „Atyám Áldott jó ember volt, csak hogy nagyon könnyen lobbant haragra; ha rossz bizonyítványt hoztam haza, akkor czudarul elnaspángolt. Egy napon ismét nagyon rossz iskolai bizonyítványt kaptam. Előbb az a gondolatom támadt, hogy Amerikába szököm, mert tudtam, hogy mi vár reám otthon. Végre más utat találtam. A hátamat és más testrészemet kipárnáztam, még pedig oly ügyesen, hogy atyám ütéseiből mitsem éreztem; sőt mulattam rajta, hogy mint erőlteti meg magát a dologban. Mikor aztán egyszer később, egy pisztolypárbajról hallottam, melynél az egyik fél elesett, azt gondoltam magamban: „Ha az ugy cselekedett volna mint én, bizonyosan nem történt ez vele!” És így jöttem lassankint arra, hogy egy golyóálló pánczél felállításával foglalkozzam.”

Modern szokás.

Lányka! mikor legelőször
Csókoljad meg ajakam . . .
Tulvilági érzés futott
Végig-végig én rajtam.

Imádtalak, szerettelek
Jobban, mint tán menyemet;
Csakhogy hamar semmivé lett
E lángoló szeretet.

Jött egy ifju — nem sokára —
Megkérni a kezdetet:
Elfeleltdél, megtagadtál
S neki adtad kezdetet!

Farkas Károly.

Népdalok.

I.

Kétszínű a bogáncskoró virága
Kétszínű vagy te is szívem bálványai
Ma még nekem, holnap másnak ígéred
Szerelmedet; — nem hiszek én tenéked.

Fenn az égen esti csillag integet;
Ne hitegess, ne csalogass engemet!
Nem hiszek én, nem hiszek a szavadnak,
Maradj, maradj barna kis lány magadnak!

II

Késő este szépen szól a csalogány,
A szívemet ellopta egy barna lány —
Barna kis lány, add vissza a szívemet!
Kétszer nyilni a virágnak —
Egy tavaszon — nem lehet.

Elhallgatott, elnémult a csalogány,
Haragszik a kis tolvaj a — barna lány —
Visszaadott, visszaküldött egy szívét,
A magáét — és cserébe
Ott fogta az enyémet.

Göcsaj felől fuj a szellő hidegen,
Az én rózsám e vidéken idegen . . .
Mit tehetek, mit tehetek egyebet?
Cserébe hát neki adom
Örökre a szívemet.

III.

Nem messze van tőlünk egy malom —
Bubánatot őrlenek azon.
Elviszem hát oda bánatom
S reggelig azon lejáratom.

Mura vize jaj de zavaros!
Az én rózsám nagyon haragos . . .
De kitisztult a Mura vize
S meglágyult az én rózsám szive.

Farkas Károly.

FELELŐS SZERKESZTŐ
MARGITAI JOZSEF

8 urednikom moći je svaki dan govoriti med 11 i 12 vuru. — Sve pošiljke tiče se zadržaja novinah, naj se pošiljaju na ime Margitai Jožefa urednika vu Čakovcu.

Isdateljstvo:

Kužičara Fiechel Filipova kam se predplata i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

Predplatna cena je:

Na celo leto . . . 4 frt
Na pol leta . . . 2 frt
Na četvert leta . . . 1 frt

Pojedini broji koštaju 10 kr.

Obznane se poleg pogodbe i faj računaju.

na horvatskoj i magjarskom jeziku izlazeći društveni znanstveni i povučljivi list za puk. — Izlazi svaki tjeden jedankrat i to: vu svaku nedelju.

Službeni glasnik: „Medjimurskoga podpomagajućega činovničkoga društva“ „Čakovečke sparkasse“, „Medjimurske sparkasse“, i t. d.

Zdravoslovje.

Kretanje tela.

Vsakdašnje kretanje tela na frižkom zraku potrebno je, da ostanemo zdravi.

Gdo se gustokrat vu frižkom zraku spredje, tomu krv živahnije i pravilnije obtiče telom, slajše jede, lehkeše probavlja, mirneše i krepčeše epava. koža mu se bolje ishlapljuje, živci se jačaju, mišice i vsi organi su krepčeši i elastičneši.

Hodanje najzdraveše je kretanje tela, vnogo zdraveše, nego se voziti i jahati. samo se mora ovo naproti zdravstvenom stanju urediti. Vozenje je zdravo, jačenje zdraveše, hodanje najzdraveše. Vsaki dan treba se kretati jednu vuru na frižkom zraku, bilo ljepo ili grdo vrme: tim nam se telo jači, na premembe vremena se priviči, mogli bi reći uzduhom se sprijatelji, izkustvo nas vući, da ljudi, koji navěk vu sobi sede, najviše trpiju od hunjavice i kostobolje.

Vu jutro odmah, kak se stanemo, nevalja se naporno i dugo kretati, ar odveć frižek prelaz od mira na delatnost, nena ravan je ter slabi i vumori.

Dobro je vu društvu šetati se, ter gusto menjati predele, ar se tim i duh

razbistri. Sečemo li se sami, nevalja vnogo misliti. Hodati nevalja ni odviše hitro, ni odviše po leško; ako odviše polehko idemo, premalo se pojedini deli tela kreću; idemo li opet prehitro, odviše se razžarimo, ter sile nam se preko mere oslabe.

Bežanje zdravo je, ako nebežimo pre-gusto ni predugo. Bežanjem veoma se vežbaju trbušne mišice, ter se dihalo šire. Ljudi slabih prsih nesmenju bežati.

Na važnije pravilo (regula) kod vsakoga makar kretanja je: polehko početi, ter isto tak prestati. Počimljemo li se na jenkrat hitro kretati, krv na jenkrat od više hitro kola (cirkulira), žile se od više razšire, pak onda zrokuju tškobu, omeglovicu i druge nevolje.

Gombanje (turnanje) jako godi, nu valja pri tom navěk paziti, da se kakva nesreća ne dogodi. Turnanje razveseli i jači telo i duh. Osobito onim, koji iz makar i kojega zroka nemreju se svaki dan prešetati, jako zdravju godi gimnastika vu sobi, prvlje nego ležeju spat i kad se stanaju.

I ples moremo med zdrava kretanja tela ubrajati, nu talibože večkrat neumje-reno, odviše hitro plešu ili sred plesa mrzle vode piju i tak zdravju jako škode. Gdo odviše dugo i hitro pleše, ne samo da zdravje svoje zevsema kvari, nego more i naglo vumreći.

Treba i paziti, da po plesu nejdudimo, dok se nisu zevsema ohladili Vu obće treba, da plešu odrasli; devojčicam vu razvoju jako škodi.

Betežljivi i slabi ljudi, koje zvanja sili, da su vnogo vu biži mešteri, pri kojih jeden del tela naporno dela, a drugi zevsema miruje, dobro bude vćinil, ako celo telo frotira (riba). Frotiranje komadom flanela i to tak dugo, dok se koža ugr je, nadoknadil bude jim kretanje tela, ako ovo frotiranje vu jutro i na večer ponavljaju. Črez to nam sokovi po telu hitreše cirkuliraju, nigdi i nigdar ne zapinju, a nepotrebne stvari uredno se izlučuju. Ljudi, kojim je telo jako slabo, razmaženo i razdraživo, bolje budu činili, ako se samo rukom ribaju, ter ne odviše dugo na jeden put, nego rajši večkrat ponavljaju. Vu obće valja paziti pri ribanju, koliko telo podnaša, da se ovo odviše ne ugrije i ne razdraži.

Ribati treba najprvlje glavu, onda ljeđa, pak onda druge dele tela.

Ako pri delu stišnjenimi i prigljenimi prsi sedi, nemogu ti se pluća dosta širiti, nemreš za dosta i pravilno dihati, a to je jako znamenito za priugatavljenje i kolanje krvi, pak za sama pluća more da ima osobito zle posljedice, to je bo najvažneši zrok, da ima toliko ljudih, koji beteguju od sušice (heftike)

Z A B A V A.

Anda dieca, kaj hoćete jesti?

U nćkom vekšem varošu dojde jednoć sriednje dobe gospon sa dvemi dećci u jednu ostariju; tam si svi tri za jedan prazni stol sednu i gospon tak na glas, da su ga svi oko'o ćuli, zapita diecu: „Anda dieco, kaj hoćete jesti?“

Dok su si dieca premišlavala, reće on: „No ćekajte malo. — Kelner! Donesite im najpredi svakomu jedan par klobasic i obodvem skupa jeden kriglec pive, — meni pak donesite pržolicu sa šalatom i flašu dobroga vina.“

Kelner odbeži i za nekoliko minutah bili su, tak dieca kak i gospon, najtoćnije podvoren.

Gospon opet dozove kelnera: „Kaj imate još za jesti? — Dieca i ja smo još gladni, — Kaj ne dieca?“ Dieca glavami kimaju za znamenje, da je tak. — Kelner počme jeden regiment jestvin po redu diktirati, dok nedojde do najšineše ribe. „Halt! od ove ribe porciju meni donesite, a sad povečajte dalje!“ — I kelner broji dalje ćesa sve ima u kuhinji, dok opet dojde do jela iz melje i ćukora — nekakov sladki

kolać — „Halt!“ — opet ga zaustavi gospon — „od toga donesite deći svakomu jednu porciju! — Kaj ne dieca?“ Dieca opet posve zadovoljna glavami daju znamenje, da je gospon njihove misli pogodi i žilicu im našel. — „Meni još k tomu donesite još jednu flašu od ovoga vina, Vino ovo je fino, meni se dopada i ja bum od danas s-mojom familinm hodil u ovu gostionu k-obedu i k-većerji.“ Kelner se zadovoljno nasmehne i u drugoj sobi gospodaru gostione nekaj u uho prišepne.

Ošterjaš se odmah odputi u onu sobu, u kojoj je gospon i sdiecom večerjal, da ga službeno-uljudno, kakti svojega budućega stalnoga gosta dostojno pozdravi te mu se službeno-uljudno preporuč.

I to je anda bilo obavljeno po reguli, kek to već mora biti, a zatim se gostionićar opet udalji i u druge sobe, k ostalnim gostom otide.

„Kelner!“ — zazove gospon — „Dećcom donesite za konfekt još svakomu jednu krušku, a meni pak još jeden fertal s kiselim vodom.“

Kelner otide, donese jedno i drugo, te kruške preda dieci, koja su je komaj ćekala, a fertala s kiselicom zmešanoga metue na gosponovo mjesto na stol, — gospona nije bilo u sobi kod stola, — on je malo van otišel.

Prejde kratko vrieme — prejde i dugše — a prejde veća mu i ćela vura, ali gospona neima i vino s kiselim vodom u kupici već je vse počnelo. — Pristupi anda kelner k stolu te zapita zabrinjen dećce: „Gde je vaš tatek tak dugo, kam je otišel?“

„Ah, em to nije naš tatek mi ga niti onepoznam, — odgovori jeden dećec; — „Ja sem dimnjaćarov a ov drugi je mašinićtov. Mi smo se u onoj ulici, tam prek pijaca igrali, kad je ov gospon k nam pristupil te nas zapital, jeli hoćemo wćrštlne jesti. Mi smo odmah svi veseli odgovorili, da hoćemo te nas je na to sobom pozval, sim dopeljal i ovak fino podvoriti dal, kak još nikada podvoren bili nismo. Ali ovoga gospona mi nepoznamo, niti ga nigdar predi videli nismo.“

Kad je kelner to ćul, znal je odmah, koliko je vur vudrilo, makar i na vuru nije poglednul. Dieca su naravski bila odpućena i domov poslana, a gospona neima još niti danas večerju plaćat.

Pijte i vi.

Prje jednog manevra u Pruskoj, k-kojemu je za onda vladajući kralj Friederik veliki osobno došel, pozval je kralj jednoga oberstera pred se te ga je za njegove podčinjenja

Oni, koji pri delu sediti moraju, treba da se jako čuvaju svih vuzkik haljinah, ovratnikah, itd. ar onda krv još teže more obticati telom. Kod posla, na koji treba vsu pazljivost i napor obrnuti, treba na čase prestati ter duboko udisati i izdisati da kolaže krvi bude pravilno, onda treba, da se kaj ravneše sedi, prsa nek se nepretisnu k stolu, a noge nek se ne deneju jedna preko druge. Dobro je takaj nekoje vrème, stojeć, a nekoje opet sedeć delati; stolci od dréva ili trstine bolši su od stolcov sa vanjkuši, ar ovi su jako topli, ter večkrat ljuje prouzrokuju. Ljudi, koji vno go sede, nesmeju vno go jesti, niti piti.

Sile našega tela jačaju se i onda, ako se vozimo ili jašimo, ar onda brže dišemo, krv hitreše obtiče telom, apetit se spunta, ter leže probavljamo. Nu kak god vsigdi, treba i tu, da smo mertueljivi, ar lakovnostjum bivanju i najhasnoviteše stvari škodljivimi.

Dva brata.

Vu jednom selu živela su dva brata. Stareši je imel pet krave a mlajši pak samo jednu. Napravili medju sobom takovu pogodbu, da s kravami budu skupa delali, i da mlajši bude šnjimi šest dnevoj oral bratu, a sedmi den pak sebi. Ali na nesreću, sedmi den je bila nedelja, ali on ipak išel na posel, orat. Ali vu jutro čim je počel orati, pogine mu jedna krava, u poldan druga, a posle poldan tretja.

Jako se razrdil brat njegov, čim je začul, da su mu poginule tri krave. Odmah ide k bratu i potrebuje, da mu krave plati, i pokedob se je ustručaval platiti mu, predal ga sudu.

Kad su išli k sudu, put je vodil poleg jedne velike grabe. Kak idu pomalem, čuju glas človečji, da za pomoć kriči, ideju za glasom i kaj videju? vu grabi jednoga človeka, gdo skupa sa konjom opal u nutar.

Obedva brata su se prijeli posla, mlajši

mu oficire izpitival. Oberstar je jednoga za drugim pred kraljem hvatil, samo kad je došlo pitanje kapitana Dorna, skrene spleči te izrazi svo u želju, da bi najmre kralj dopustiti hotel, da se ov oficir od njegove regimente k-kojoj drugoj premosti.

Kralj, kojemu tu poznato bilo, da Oberstar toga kapitana netrpi, zapita, zakaj bi se ov oficir moral k-drugomu regimentu premostiti? — Oberstar znajući, da je kralj najveć neprijatelj pijančevanja, odgovori, da ov kapitan puno pije i da je većm dielom u svojoj službi pijan.

Drugi dan je zapo el manever, pri kojem je kralj opazil, da su svi oberstaru nahvaljeni oficiri se samo po srednje kakti soldati izkazali, nasuproti pak on pokudjeni kapitan, na kojega je pri manevru kralj osobito pazku imal, da je sa svojom kompanijum sve hvale vredno i kakti pravi soldat u manevru baratal, tak, da je on sa svojom kompanijum bil najvrleši med svemi.

Posle manevra pozove kralj oberstara na stran te mu reče med četiri oka: „Znate kaj gospon Oberstar? Pijte i Vi!“

Guska pod stolom.

U Vratišincu su bili gosti. Poštuvani starešina je svoju kćer zamuz davat. Vien danje u cirkvi je obavljeno i gosti su se u

prime konja za rep, da ga zdigne, a kaj se mu pripeti, rep mu konjov ostane vu ruki. Gospodar konja videći to, odmah potrebuje, da mu konja plati, jer ga on nemore imati bez repa; pokedob to nije hotel vućiniti i ov ga predal sudu.

Veza svi tri skupa idu k sudu, put njihov opet je vodil poleg jedne jame, gde lončari zemlju kopaju. Idu po malo svi tri, dužnik pak si premišljava, kaj bi napravil šnjimi, da se njih reši. Vidi ovu jamu, ali nije videl, da uprav veza lončar kopa zemlju. Misli si, najbolje bude obedva nutri porinuti. Kak je mislil, tak i vućini: nu ali oni se mu posmeknuli iz ruk, a jedna velika gruda zemlje pak opadne lončaru ravno na glavu. Veza ga je i ovaj predal sudu.

Dojdeju pred sud: i sudec sledeći sud izreče na obtuženika. Dve preostale krave bratove budu troje i tolikajše konj, kojemu si rep spukel, a ti si dužen tvojem bratu dati od ovih dveji krav telče, tolikajše bivšemu gospodaru kobile žrebe. — A zato, kaj si grudu zemlje lončaru na glavu hitil, dužen si ti iti vu onu istu jamu, a lončar pak gori, i naj on veza na tvoju glavu jednu grudu vrhne; ali lončar nespreten nije pogudil njemu glavu.

Sud izrečen, ide dimo, prevzeme od brata njemu dosudjene krave i konja od gospodara, pak dobro gospodarajuć postane bogat človek.

Priredil:

Kerleza Ignac.

Gospodarstvo.

Deset zapovedi za hranjene marhe.

1. Budi marbi prijatelj, a nebudi joj neprijatelj.

2. Barataj sa marhom strpljivo i blago, naročito s plašljivom i čudljivom, ar je buš samo na taj način vmiril i pripitomil.

3. Pazi vu staji na čistoću i dober red.

4. Postaraj se, da bude zrak (luft) vu

kući mladenke na veselo gostovanje sabrali. Ogani pod vodstvom pokojnoga Paly-a su veselo igrali a kuharice su jednu jestvinu za drugom na stol nosile.

Na jedan krat dojde i vrijeme, kad su gusku z mlinci donesle, ali na naročitu želju kapitana, ne raztrančeranu, nego cielu, Kapitan je najmre hotel pokazati svim prisutnim, kak on zna gusku trančerati i s kakovum lehkotum taj posel njemu, koj takovu pečenu višekrat na svojem stolu ima, jer je mlinarski majstor, od ruke ide.

Gusku anda donesu cielu na stol i naš kapitan vzeme nož i vilicu u ruke te po običaju prične nož o vilicu brusiti. — Na jedan krat zabode vilicu u prsa pečena guske te prične nožem po njoj svoju umietnost kazat. Ali kak je bilo kak ali ne, neznam, samo toliko znam, da je pii tom poslu zdelo s guskom nekak čisto na kraj stola došla, — sad još jedan potez nožem po guski i puff! posmekne se zdelo aguska je pod stolom.

To sad nebi bila najvećša nesreća, da nebi pod stolom susedov veliki šarko čekal na kosti, koje budu gosti pod stol hitali.

Svi se sad zabezeknu, koji dapače i prebledeju, ali kapitan se samo slavodobitno posmehava i z-o mi miže: „Nikaj se nebojte“ — veli — „zabada v ju šarko čuka, nebu ju dobil, ja s obodvemi nogami stojim na njoj.“

Em. Kollay

staji navěk frižki i čist. Za hranu odredi si navěk izvrsno vrème i po jednako obroke. Hrana je navěk zdrava, a pijaća voda čista.

5. Operi gustokrat kipućom vodom jasje od kud marha jede i posudu, iz koje pije.

6. Drži marhu kaj čisteše moreš; to joj povišava vrédnost i unapredjuje telovno i duševno razviće.

7. Podaj marhi potreben odmor (po-činek i postaraj se, da navěk na dobroj i čistoj prostirici (nastelju) leži i spava.

8. Pripazi na jarmove i hamove, kak i na vsa stalna sprežna sredstva, da nisu skvarjena, da marhu pri delu muče.

9. Ne zlostavljaj marhu vu nijednoj priliki; nebu haj bičem živinče, kad ne treba i upotrebi ga samo onda, kad je skrajna sila; na taj bude ti način marha priverženeša i voljnije sledovati tvojim želam.

10. Pri rabljenju marhe, kakti tvojim pomagaočom pri izvršenju težkih poslov, pomišljaj uvek na to, da je vsako nečovečno baratanje sa marhom protivno i volji Božjoj i da navěk, zle posljedice sa sobom povlaći.

Telenje kravah.

Da se moreju krave leško i prez pogibelji oteliti, nek im se tri tjedna predi daje vsaki dan šaka kuhanoga lenškoga semena vu naponj. To takaj i najbolša hrana, od koje krave vno go mljeka dobivaju. I prav zaradi toga imalo bi se ovo sredstvo navěk pred stelitbom rabiti. Kuhano lensko seme jako je vraćivo, ako živinče zbeteža, imenito od vulganja, ili ako je zapréceno izlučivanje izmetinah (lajna). Ako pri kravi zaostane pri stelitbi posteljica, smije se im danonice samo tri put dati po jedna litra na rédko skuhanoga lenškoga semena, pak se bude posteljica najduže za 48 vur obrnula. Ako se kravam tri tjedna pred stelbom daje kuhanolo lensko seme, onda se bude rédko gda dogodilo, da bi posteljica vu telu zaostati mogla.

Kak budeš teliče čuval od vuših?

Teliči budu postali vušivi, ako se slabo hrane. Dačes li teličem nekoliko dana sa hranom lensko seme, ostavila je bude nesnaga na skorom. Dosta je dapače, da sa samo čistiju s kefom, koja je namočena vu lensko ulje.

Kakov se krumpir uzi mlje za seme?

Francezi gospodari veliju, da se za seme moraju uzimati kaj vekši krumpiri, ar onda klica ima vu prvom začetku više hrane, pak se iz nje razvija bolša cima i bolši debešli plod. Sa krumpirom ima se onak kak i sa ostalimi semenjkami; čim je seme, arno, razvijeneša i bolje, tim bolja žetva. Iz ovoga sledi, da drobni krumpir nije probitačen za sadjenje. Šparanje vu ovom pogledu more samo škoditi. Razmer plodnosti suproti semenu je od prilike ov: ako od velikoga semena dobimo 100 kilogramov, od srednjega budemo dobili 90 do 95, a od drobnoga 60 do 65 kilograma.

Luk za hranu picekom.

Da piščanci (piceki) čim prije porastu i zdravi ostanu, preporuča im se za hranu luk, koji se ima vsaki tjeden po dva ili tri puta izkosan poměšan črnom meljom davati. Piceki se moreju toga najesti koliko hoćeju. Tim ne samo, da se slabeši

pickeji pomoreju, nego je i zdravju odraslih kokoših hasnovito, ako se i njim luk za hranu daje, je naročito ako boluju sa vuž-ganja vrata, očih ili glave, ar vu luku ima ulja, koje ovakovu vužganje ublažuju. Im poznato je čmelarom, da od čmelinoga uboda (žalca) nestane oteklina, ako se ubo-deno mesto lukom natare.

Kak se vrbe sade.

Jzköpaju se barem 1 i pol šuha gli-boke jame, na dno se dene komad kamena, najbolše komad cigla, vrba se sadjenica odozgor poprèk odošee ili jošee bolje odpili, zatim se luknja zatapa dobrom zemljom i zatuče. Kamen ili cigel je zato, da vrba gliboko korenje nepušća i da drži vlagu potrebnu uspèvanje vrbe.

Sijan je špinata.

Ako želimo od špinata imati kaj vekšu hasen, dobro je, da ga a protuljetje kaj moguće prvije posijemo, ar samo rani špinat razvije veliko listje, doklam vu kes noga zakrzljavi.

KAJ JE NOVOGA ?

Izlet horvatskih ablegatov vu Budimpeštu.

Za taj izlet sastavljen je o putovanju i boravljenju vu Budimpešti ov program: 18. majaša 1894. ideju ablegati ob 10. vuri iz Zagreba osobitim cugom. Bilo bi shodno, da se svi ablegati skup spravili vu Zagrebu i od ovud zajednički krenuli, ali ako k tomu koji od gg. ablegatah nikak nebi mogel prispeti, mogel bu vu cug dojtji vu Dombovaru ili vu Kelenföldu, da tak bar vsi zajednički prispiju vu Budimpeštu, kam bude cug 19. majaša stigel ob 9. vuri pred poldan. Ondi bude izletnike na banhofu dočekalo odaslanstvo gradskoga zastupstva i ablegati orsačkoga. Žnjimi budu se onda odpeljali črez veliku gradsku pojasnu i črez Andrásiyevu vulicu vu hotel „Hungarija“. Tu bude počinek, odmor toileta i kava.

Ob 11. vuri pred poldan pokehdob se razgleda Budim, obišli budu izletniki preuzvišenu gospodu ministra—prezeša vu zastupničkoj sabornici i gradonačelnika vu novoj gradskoj hizi. Zatim budu razgledali novu saborsku palaču, fabriku mašinah magjarske orsačke željezuce, Ludoviceum, fabriku oružja, klaonicu, elevator.

Ob pet i pol vuri po poldan odpelali se budu ablegati sa „zakletvenoga piaca“ na „Margit sziget“ na obed. Od onud povrnule se budu ladje ob 10, 12 i 2 vure v noći.

20. majaša ob 10 vuri pred poldan razgledali budu ablegati muzeum, akademiju i izložbi slikah, kipov.

Ob 1 vuri po poldan budu na obedu kakti gosti glavnomu i prestolnomu gradu.

Ob 3. vuri po poldan utrkivanje konjah.

Ob 7 i pol vuri na večer svetčana predstava vu operi. Posije predstave vračaju se ablegati osobitom cugu vsaki k svojemu domu.

Vu Budimpešti, 12. majaša.

Rimski otec papa Leon XIII. doznavši za rezultat glasovanja vu velikaškoj hizi o civilnoj ženitbi, poslal je primasu Vaszaryu

telegrafičkim putem svoju zahvalnost i blagoslov.

Vu Budimpešti, 13. majaša.

Carska turska vlada priobčila je ovamo, da je Porta napustila osnovu, da priredi vu Carigradu 1895. izložbu, ar sultan želi, da Turska bude nazočna pri magjarskoj mile-nijskoj izložbi.

Silen potres vu Venezueli.

Iz Karakasa, glavnog grada južno-amerikanske republike Venezuele, telegrafirali su, da je ondi v noći od 9. na 10. majaša silen potres podpuno zrušil varaše Meridu, Lagunillas, Chiguara i San Juan. Okolo 10.000 ljudih je usmrčeno.

Alдови golubovackih komarah.

Srbske službene novine oglašuju, da je vu Srbiji od 21. do 29. aprila od uboda giftnih golubovackih komarah poginulo 11 konjah, 310 glav rogate marhe, 23 ovce, 16 kozah i 137 svinjah.

Zatvoreni patvoritelji penez.

Furlanska je od nekad skupčicina gnjèzdo patvoriteljah austrijanskih bankah, a gnjèzdo jim je vu varašu Udini. Neprejde ni par mesecih, da nebi ondi vu rešt zaprli po kojega patvoritelja (koj folišne peneze deča). Tak javljaju vezda iz Udine, da je ondi zaprt vlastnik najveće štamparne, Botii Viktorije, koji je sumnjiv, da je štampal folišne austrijanske pedesetače. Zvun njega zaprti su vu Osoppu gradjevni poduzetnik Perchiarutti, a vu Bujah krčmar Michelatti i težak Pezzetta. Do vezda se vsega skup nahadja vu reštu 32 peršone, zaplečene vu ovu affairu.

Razdrupal ga medved.

Iz Temišvara javljaju: Romunj Tituš Živojnev, koji je duže vremena obhadjal po južnoj Magjarskoj sa svojim pitovnim medvedom, stigel je 1. majaša vu rumunjsko selo Glimboku. Nekaj pripit, Živojnov je nemilosrdno tukel svojom okovanom batinom medveda. Medved je na to pobešnil, pretrgel i onak slabi lanec ter je nahrupil na svojeg gospodara, kojega vudril i raztrgal. Težkom mukom mogli su medveda otrgnuti od mrtvoga tela ter ga streliti.

Štopsko-oficirski kurs dokinut

Pred par dnevi izdani vojno-naredbeni list preglašuje naredbu ratnog ministerijuma, kojom se oglašuje, da je Nj. Veličanstvo previjšnjim rešenjem od 19. aprila o. lj. premilostivno blagoizvoljelo odrediti, da se štopsko-oficirski kursuc kuncem drugog turnuša ljeta 1894. ukine, a ovoljetni prvi turnuš snizi na četiri, drugi turnuš na tri mesece, a vu potlasnjem pomenjča broj oficirah. Tulikajse se određuje, da budu vu buduće vsi kapitani i ritmajstori, koji aspiriraju na majorski čin, polagali pred komisijom vu Beču egzamen, vu kom imaju da dokažu svoje sposobnosti. Ustanove, koje se tiču toga egzamena preglašuju se istodobno. Ovo je jedan od najvažnijih premembah pri soldactvu.

Vubil otca.

Iz Temišvara javljaju: Občinsko sudec vu Zorlencu, Peter Miok, ustreljen je ovih danah vu sred sela od svoga sina, poznatog pijanca. Ubojica sam se je stavil sudu.

Devojka streljena od vojničke straže.

Iz Poznanja javljaju: Devojka, imenom Karcmarek smetala je soldatu, koji je stal naj straži puščanoga praha. Stražar je del voku vlovil, ali mu je ona pobegla. Soldat je šest put devojku pozval, da stane, a kad se je ona ni odezvala pozivu, streljal je na nju ter ju streljil.

Zapušćen varaš.

I ovo samo more biti vu Ameriki. Vu severnoj Dakoti na zahodnoj obali Rew-Rivera leži jeden varaš, nakinčen silnimi ljepimi hižami, ali prez i jedne žive duše. Varaš se zove Vest-Line i vezidan je vu ufanju, da bude jeden od prvih i najglavneših banhofof željeznice pacifik. Zemljišće se za varaš vrlo drago prodavalo, vnogo je plačeno po 20.000 maraka. Vara se hitro podignul, poljepšan šetalisti, javnimi sgradami i pijaci. Za kratko vrème se napanil stanovničtvom, ali to nije dugo terpelo. Pacifik željeznica bila je sa-gradjena, ali na žalost nije došla na blizu West-Line, ter se stanovikj počeli seliti na izhod, gde je bilo više posla i za malo, pak je varaš ostal pust i prazen. Komaj ako zabludi vu njega koj punik, vtica ili divja živina, onda opet po malo ožive puste vulice.

Osobito dober mig za nekoje medjimurce, koji si vu Medjimurju hiše i zemlje tržiju pak idu vu Slavoniju si imetka kupuvat i nastaniti se; ar tužeč se, da v Medjimurju nije moći već živet; zato bi bolje včinili takvi nezadovolniki, da idu vu Ameriku vu varaš Vest Line, gde bi vsaki si vzeti par hiz mogel, i prez brige živel, a koj je već sit vu onom varašu, on niti jesti neprosi . . .

Albis-tunel.

Dneva 8. majaša probuše (predrt) je vu Svajcarskoj vu Kantonu Zugu Albis-tunel na željezničkoj streki iz Zürcha na Gothard. Albis tunel najvećš je iza Gothard-tunela vu Svajcarskoj.

Dobre žepne i stène vure za fal čone moći dobiti pri Pollak Bernatu vuraru vu Čakovcu (Pijac, Sparkassa). Pri njem se uzimljeju vure takaj za popravek za fal-čeuu.

Nekaj za kratek čas.

I to je odgovor!

Majka: „Kad si kral kolače, kaj si mislil?“

Sinek: „Mislil sam, da me nigdo nevidi.“

Kata! „Reči mi, dragi Karlek, hoćeš li me i onda ljubiti, ako ti priznam, da imam umjetne zube?“

Karl: „Hvala Bogu, ve ti i ja morem odkriti, da nosim baroku.“

Prednost,

Kočiš: „Gospon doktor, ja odpovédam službu.“

Doktor: „A kakaj?“

Kočiš: „Naj oprostiju, ali mi dohadjamo vsaki dan kesno dimo, i zaradi toga dobivam hladno jelo.“

Doktor: „Nu i ja tak.“

Koči: „Znam to dobro, ali zato Oni ipak nemreju odpovedati, ali ja morem.“

Izgovor.

Sudec: „Vi ste cipele Vašeg prijatelja, koje on naručil, vzeli i prodali.“

Detle: „Pak kaj zato? I muž vzeme i proda kokošine jajca, koja on nije znesel!“

Pojmljivo,

Gospon: „Zaisto čudnovito, ov mesec, vrnogo menjši račun mesarov nego navadno.“

Gospa: „Naravski, da mora menjši biti, kad je kaprol nišje kubarice na manevru.“

Privedil:

Glád Ferencz.

LOTERIJA Buda 12-ga majša 1894
54 10 72 66 4

ODGOVORNI UREDNIK

MARGITAI JOZSEF

Glavni surednik

GLÁD FERENCZ

VASUTI MENETREND

CSÁKTORNYÁN.

Indul	Napszaka	óra	Perce	Gyors- pósta- és vegyesvonat
Kanizsa felé	Reggel	4	39	gyorsv.
	Délben	11	39	"
	Éjjel	10	07	postav.
Pragerhof felé	Reggel	5	52	vegyesv.
	Reggel	6	06	postav.
	Délután	4	15	"
Zágráb felé	Éjjel	1	17	gyorsv.
	Reggel	6	50	vegyesv.
	Délután	4	20	"
Varazsdig	Este	10	17	"
	Délben	11	44	"
	Reggel	6	05	"
Egerszegre	Délután	4	28	"
	Erkezik			
	Kanizsa felől	Reggel	5	51
Délután		4	01	"
Pragerhof felől	Éjjel	1	14	gyorsv.
	Este	9	32	vegyesv.
	Reggel	4	36	gyorsv.
Varazsdról	Délben	11	29	postav.
	Éjjel	9	55	"
	Reggel	4	22	vegyesv.
Zágrábról	Délután	3	50	"
	Délelőtt	11	17	"
	Este	9	30	"
Egerszegről	Délelőtt	8	52	"
	Este	9	42	"
	Bobáról	Este	9	42

Cena žitka. — Gabona árak.

1 m.-mázsa. — 1 m.-cent.		frt kr.
Buza	Pšenica	6 —
Zab	Zob	6 —
Rozs	Hrž	4 50
Kukoricza ó	Kuruza stari	4.80
" uj	" novi	
Árpa	Jecmen	5.50
Fehér bab	Grah beli	5. —
Sárga "	" žuti	4. —
Vegyes "	" změšan	4. —

NYILTTÉR*

Nyersselem Bastruhákra alkalmas kelméket öltönyünként 9 frt 50 krért és jobb fajtájukat is — valamint fekete, fehér és színes selymekelméket meterenként 45 krtól 11 frt 65 krig — sima, kockázott, csikozott, mintázott és damaszott stb. minőségben (mintegy 240 fajtában és 2000 különböző szín s árnyalatban) szállít; postabér és vámmentesen a privátmegrendelők la kására Henneberg G. (os. kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben. Minták postafordultávkül detnek. Svájcba címzett levelekre 10 kros s levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

*) E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk.

Szagtalan és nyomban száradó

Valódi csakis egy fél és 1 Kilos füveg palackokban kapható.

Utánzásoktól óvakodjunk és határozottan Christoph-féle lakk kérendő.

Christoph Ferencz
szobapalló-fénylakk

Lehetővé teszi, hogy a szobák a mázolás alatt i használatban maradjanak, mivel a kellőmennyiségű szag és a lassú, ragadós száradás, mely az olajfestékeknek és az olajlakkoknak sajátja, elkerülhető. Emellett a használati olyan egyszerű, hogy két óra alatt készíthető a mázolás. A palló nedves tárggyal feltörülhető, anélkül, hogy elvesztené fényét. Meg kell különböztetni:

színezett szobapalló-fénylakk,

sárgasárga és mahagonibarnát, mely akár csak az olajfesték fől be a pallót s egyuttal fényt is ad. Esztétikusan alkalmasabb régi vagy új pallókra. Teljesen beföd minden foltot, korábbi mázolás stb; van azután

lakk fénylakk (színezetlen)

új pallókra és parketre, mely csupan fényt ad. Különösen parketre s olajfestékekkel már bemázolt egézen új pallókra való. Csak fényt ad, ennélfogva nem fől el a fanyaszt.

Postacsomag, körülbelül 35 négy szög mtr. (két közepmagy) szobára való 5 frt. 90 kr. vagy 9 1/2 márká.

A közvetlen megrendelések minden városban, ahol raktarak vannak, ide küldendők. Mintajelölések és prospektusok ingyen és bérmentve küldetnek. A bevásárlásnál tessék jól vigyázni a cégre s a gyári jegyre, mivel ezt a több mint 1850 éve létező gyártmányt sokféle utánazó és hamisítják, s sokkal rosszabb, s gyakran a célnak meg nem felelő minőségben hozták forgalomba.

Christoph Ferenc,

A valódi szobapalló-fénylakk feltalálója és egyedül gyártója,

Prága, K. Berlin.

Zürich.

Csáktornyán:

GRANER TESTVÉREKNÉL

A Richter-féle Tinct. Capsici comp.

Horgony-Pain-Expeller

elnevezés alatt igen jó hírnevnek örvend. Ezen fájdalomcsillapító bebiztosítás valamennyi kösvény, csúsz és tagszaggatásban szenvedő egyéneknek ez uton legyen ajánlólóg emlékeztető hozzá. Ezen tinktura már 25 év óta, mint legmegbízhatóbb "szer általában kedvelt és ennélfogva már többi ajánlásra nem szorul.

Csekély ára, üvegenként 40 kr., 70 kr. vagy 1 f. 20 kr. vagyontalanoknak is lehetővé teszi, ezen kitünő házszernek beszerzését. Bevásárlás alkalmával a „Horgony“ védjegyre ügyelendő, nehogy utánzatot adjanak, mert csak a vörös Horgonynyal ellátott üvegek valódiak. Ha a valódi Pain-Expeller helyben nem volna kapható, akkor forduljunk a gyártók gyógyszerüzéhez: Richter gyógyszerüzet „az arany oroszlanhoz“ Prágában vagy Török József gyógyszerüzéhez Budapestben.

Kossuth Lajos

Elete és Működése.

Irta: Gracza G örgy; Cserépy, Homicsko, Kis Markt, Nemes és Szemlér rajzaival gazdagon illusztrálva

Ára a 232 oldalra terjedő kötetnek 1 frt 20 kr. Diszkiadásban velinpapiron füzve 2 frt, díszes vászonkötésben 3 frt.

Kossuth Lajos arcképe könyvomatú kivitelben 70 cm. magas 55 cm széles
Ára a rendkívüli képnek 1 ft 20 kr.

Kossuth Lajos mellszobra mintázta Róna József hirneves szobrász Turinban 1890-ben.
Ára Terrakottában 3. frt. Diszítve 4 frt
Csomagolásért 50 kr. külön számítatik.

Kossuth emlék érem csengő sárgaszínű fémből, mely a nagy hazafi igen s került arcképével van ellátva. Egy drb ára 20 kr.

Kossuth 2 színben nyomott legsikerültebb arcképe 38 cm. magas 30 cm széles. Ára 15 kr.

Kossuth gyászjelvények (Kossuth Lajos arcképével) — Ára 20 kr.

Kossuth Lajos élete, működése és halála. Irta: Boros Vilmos. — Ára 20 kr.

A »Képes folyóirat« **KOSSUTH** füzete. Ára 30 kr.

A Csáktornyai pályaudvaron lefolyt

Kossuth gyászünnepelet

ábrázoló fényképezési fölvételek darabja 1 frt. 50 kr.

Kapható:

Fischel F. könyvkereskedésében Csáktornyán.

KOTZÓ PÁL

GÉPÉSZMÉRNÖK

Budapest, Üllői-ut 18. szám alatt

Ajánl 2 1/2, 3, 3 1/2 és 4 lóerejű

SZÖGES CSÉPLŐKÉSZÜLETEKET

továbbá 4, 5, 6, 8, 10 és 12 lóerejű

sines gőzcséplőkészleteket,

hosszu szalmarázókkal, alsó szelelővel és rendkívül nagy felületű rostákkal, árpahéjazóval és választóhengerrel.

Fa- és szénfűtésű és eredeti szalmafütő

GŐZMOZGONYOKAT

Továbbá R. GARRET & SONS felülmúlhatatlan 40 % tüzelőanyag megtakarító.

Compound gőzmozgonyokat

legjobbnek elismert brandtfordi önműködő amerikai kéveköto aratógépeket. Eredeti amerikai szénagyűjtőt 1 vagy 2 ló befogására alkalmazható kombinált ruddal. Sorvető és szóróvető gépeket és mindennemű egyéb kisebb gazdasági gépeket.

Jutányos árak! — Kedvező feltételek!

527 1—6

1102 tk. 894.

Arverési hirdetményi kivonat.

A csáktornyai kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy az államkincstár végrehajtatóknak, Szklepics Mihály végrehajtást szenvedett elleni 55 frt 19 kr. tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a nagy-kanizsai kir. törvényszék — a csáktornyai kir. járásbíróóság területén lévő podtureni 721. tk. 17. hrsz. a. ingatlanból Szklepics Mihályt (nős Pozsgai Rozáliával) podtureni lakót illető 2/3 része 209 frt becsértékben a podtureni 723. tk. 582. hrsz. a. ingatlan egészbe 60 frt; a podtureni 1060. tk. 1051. hrsz. a. ingatlan egészben 69 frt; a podtureni 728. tk. 1508. hrsz. a. ingatlan egészben 106 frt; a podtureni 1010. tk. 657. hrsz. a. ingatlan egészben 144 frt becsértékben és ezekből az 582. 1508 és 657. hrsz. a. ingatlan a végr. t. 156. §-a értelmében az árverést ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az

1894 évi június hó 9 tk napján délelőtti 10 órákor

a podtureni község bíróságánál dr. Tuboly Gyula felpercsi ügyvéd, vagyhelyettese köz-

benjöttével megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-cz. 42 §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a

kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. jbiróság mint tkvi hatóság.

Csáktornya, 1894 évi márczius 26-án.

526 1—1

Ajándéktárgyak nagy választékban.

POLLÁK BERNÁT

órás és ékszerész Csáktornya, főtér, az új takarékpénztári épületben.

Ajánlja dusan felszerelt

svájci zsebóra-

arany-, ezüst- és chinai ezüst-áru
raktárát.

Ajándéktárgyak nagy választékban

olcsó árakért.

Minden e szakmába vágó javításokat jótállás mellett a legolcsóbban, lelkiismeretesen és gyorsan eszközölöm.

Olcsó árak mellett

Legjobb szerkezetű svájci zsebórák.

F a t i n g a o r á k.

ALAPITTATOTT 1841. ÉVBEN.

A PESTI MAGYAR KERESKEDELMI BANK

váltó-üzlete

BUDAPEST, V. DOROTTYA-UTCZA 1. SZÁM

saját házában.

Rés zventőke 10 000,000 frt.

Tartalékalap 4 400,000 frt.

Vesz és elad mindennemű értékpapirt a hivatalos tőzsdei árfolyamok alapján;
tőzsdei műveleteket a legjutányosabban eszközöl;
pénzügyi műveletekre nézve szívesen szolgál szakszerű felvilágosítással;
ígérvényeket minden huzásra bocsájt ki;
előleget nyújt értékpapirokra;
díjmentesen megvizsgálja a sorsjegyeknek és sorsolandó értékeknek huzásait;
kievétel által érhető árfolyamvesztéség ellen biztosít sorsjegyeket és sorsolandó értékeket.

523 2—3